

E.M.

1. I mina minnesanteckningar från 1948-1953 har jag endast tagit med DC:3-nedskjutningen en gång. På sid 105 skriver jag:

"Den 13 juni 1952 sköts vårt spaningsplan (en DC:3-a) ned och försvann på sin sista tur utanför Gotlands Östkust och några dagar senare tvingades ett av våra spaningsplan (en Catalina) ned av ryskt flyg. DC:3-ans sista färd och den ryska attacken mot den kunde klart följas genom FRA:s radarspaning. Af Klint (åtförd av mig) fick överlämna en protestskrivelse till ryska ambassaden (då på Villagatan). DC:3-affären har senare aktualiserats igen av saken till en av planets besättning." (443)

2. De handlingar FST/U fick från FRA visade DC:3-ans route samt var själva nedskjutningen ägde rum. Från ryskt håll har man ifrågasatt platsen samt påstått att DC:3-an skulle ha varit inne över Baltiskt område (diskuterades vid mitt sammanträffande med Rolf Gustafson på FST 15/8 91).

Det finnes ingen som helst anledning för mig att misstänka FRA:s uppgifter men tilläggas bör ett även amerikansk flyg(signal)spaning (av samma typ som vår) ägde rum i Östersjöområdet samt att USA-plan var inne över Baltikum, vilket jag inte fann konstigt. Vi hade ju själva flygspanat över Kolaområdet, varvid vårt plan upptäcktes av ryssarna (vattenkondens). Ur mina minnesanteckningar citerar jag: "... att af Klint efterträtt Moje Östberg maj 1951. Östbergs sorti berodde (enligt honom själv) i någon mån på av honom sanktionerade för att inte säga påbudna flygspaningsföretag över ryskt område. De upptäcktes och kunde inte sanktioneras politiskt"

3. En möjlig förklaring till DC:3-ans nedskjutning kan naturligtvis vara amerikansk överflygning över Baltikum vid samma tid som DC:3-ans spaning, varvid DC:3-an och US-planet förväxlats. För övrigt var man givetvis angelägen om att komma åt vår utrustning.

Att jag inte under 1952 och 1953 ytterligare ägnade mig åt DC:3-affärer berodde sannolikt på att arbetet med omorganisation av FST/U ingalunda var säkerställt. Jag hade tidigt konstaterat att Fst/und var klart underdimensionerad. En del hade rättats till men det förslag till omorganisation som utarbetats vintrarna 51 och 52 var ännu i juni 1952 ingalunda godtagit av myndigheterna. En föredragning för statsrådet Torsten Nilsson i november 1951 visar på problemen. Men det behövdes ytterligare uppvaktningar. Jag hade dessutom en hel del andra uppdrag efter den 13 juni 52 t ex 4-dagarsbesök i Finland i juni, ett antal besök i Hamburg (Ekblad) ansvar för flera orienteringar etc.

4. Några detaljer angående Fst/u och andra underrättelseorgan.

Fst egen avdelning hade utöver bearbetning av erhållna/kontakter.

Sålunda företog jag själv (ibland tillsammans med en sekt II) ett flertal utlandsbesök (exempel till Norge och Danmark i samband med tankarna på ett skandinaviskt försvarsförbund 48 och 49), upprepade besök till Finland, till Tyskland (bl a 51 inför Tysklands återupprättande av sin krigsmakt), till Schweiz, Storbritannien osv.

1
vår förre chef
en del av
v

Avdelningen upprätthöll också kontakt med flertalet främmande militärattachéer i Stockholm, vilket gav möjligheter till viss inhämtande verksamhet bl a genom byte. Det skedde vid sidan av T-kontorets verksamhet men i samråd med kontoret i fråga. Det var inte bara fråga om cocktailparties utan t ex i samband med avdelningens inbjudan till utflykter i något av marinens småfartyg och genom personliga vänskapsband.

Avdelningens kontakter med de egna militärkunder i huvudsak klaras vid deras Stockholmsbesök då de i regel besökte FST/u I några fall krävdes besök hos dem. Jag var t ex bl a i Schweiz, Finland och Storbritannien.

FRA hade en representant vid Fst/u, Tord Nordenström. De hade för övrigt pejlsattioner över hela landet (även samarbet i Nordnorge) samt självfallet kontakter bl a med US motsvarande organ.

T-kontoret under Thede Palm hade till uppgift att införskaffa inofficiella uppgifter rörande militära, ekonomiska och politiska förhållanden utomlands, En central del och underavdelningar. Goda utländska kontakter bl a med holländsk underrättelsetjänst men självfallet även i övrigt. Palm hade erfarenheter redan från 2. världskriget.

En utanför fst lokaliserad studiedetalj (inrättad 1948) följde östblockets press med hjälp av ett antal flyktingar och kontakter i Baltikum (Willy Edenberg)

Samarbetet med UD var gott inte minst tack vare Dag Hammarskiöld som var kabinettssekreterare (49-53). 1950 placerades Nils Erik Ekblad från UD hos oss. Han blev svensk konsul i Hamburg 1952. Generalkonsul 1954.

5. Det brev angående det amerikanska planet över Baltikum 1952 som af Klint avläst till general Lewis i Wiesbaden (som Rolf Gustafson visade mig) har jag inte något personlig minnelse. Skulle brevet icke ha besvarats direkt till af Klint enligt Rolf Gustafson vore det icke särskilt märkligt. Det fanns ju flera andra vägar hörför.

6. Vad angår Wiesbaden citerar jag följande ur mina minnesanteckningar:

"Vid det bytesförfarande som förkom användes icke svenskt material. Byte skedde icke via försvarsattachéerna. Det viktigaste bytesförfarandet ägde rum med viss organisation i Frankfurt och Wiesbaden" Tilläggas kan att kapten Håkansson och senare företrädesvis kapten Hellström vid Fst/u hade hand om erhållet material

Pres. mch $\frac{2}{3}$

